Riyazu’s-Salihin’de Geçen Tartışmalı Rivayetler:

Ebu Muaz Seyfullah el-Çubukabadi

1- Hasen ligayrih.

(66) عن أبي يعلى شداد بن أوس رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " الكيس من دان نفسه وعمل لما بعد الموت والعاجز من اتبع نفسه هواها وتمنى على الله الأماني " رواه الترمذي وقال حديث حسن .

66- (bazı tercemelerde no:67). Ebû Ya’lâ Şeddâd İbni Evs *radıyallahu anh*’den rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Akıllı kişi, nefsine hâkim olan ve ölüm sonrası için çalışandır. Âciz kişi de, nefsini duygularına tâbi kılan ve Allah’tan dileklerde bulunup duran (bunu yeterli gören) dır” Tirmizî, 2383. İbni Mace 4260. Tirmizi hasen demiştir.

Bu rivayet zayıftır. İsnadında Ebu Bekir b. Abdillah b. Ebi Meryem el-Gassani vardır. Bu ravi zayıf oluf ihtilata uğramıştır.

Taberani bu hadisi Mucemul Kebir’de (7141) ve Müsneduş-Şamiyyin’de (463) başka bir tarikten rivayet etmişse de onun isnadında da İbrahim b. Amr b. Bekir es-Sekseki ve babası Amr yalan ile itham edilmiş olan birer metruk ravidir.

Beyhaki Şuabul İman’da Avn b. Umare tariki ile Enes radıyallahu anh’den rivayet etmiş ve zayıf olduğunu söylemiştir. Ebu Hatim ve başkaları da Avn’ın zayıf olduğunu belirtmişler, Hafız İbn Hacer Takrib’de onun zayıf bir ravi olduğunu nakletmiştir. Rivayet yollarının birbirini takviye etmesiyle hadis hasen ligayrihi derecesindedir. Allahu a’lem.

2 - Hasen.

(69) عن عمر رضي الله عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " لا يسأل الرجل فيم ضرب امرأته " رواه أبو داود وغيره .

69. Ömer *radıyallahu anh*’den rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Kişiye, hanımını neden dövdüğü sorulmaz!” Ebû Dâvûd, 2147 İbni Mace, 1986 Nesai Sünenul Kübra (6/61) Ahmed (122)

İsnadında bulunan Davud el-Evdi zayıf ve Abdurrahman el-Musli meçhuldür denilerek zayıf sayılmıştır.

Elbani rahimehullah el-Musli'den dolayı hadisi zayıf sayar. Abdurrahman el-Musli tabiinden olup İbn Hacer onun makbul olduğunu söylemiştir.

Şeyh Ahmed Şakir rahimehullah rivayette geçen Davud el-Evdi'yi, zayıf bir ravi olan Davud b. Yezid el-Evdi zannederek hadisi zayıf saymıştır. Doğrusu bu hadisin isnadındaki Davud, şeyh Elbani'nin de belirttiği gibi güvenilir bir ravi olan Davud b. Abdullah el-Evdi'dir. Nitekim Ebu Ya'la, İbn Mace ve Ziyau'l-Makdisinin el-Muhtare'sinde (1/189) bu tasrih edilmiştir. Hadis hasendir. Allahu a'lem.

3- Zayıf.

(93) عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : " بادروا بالأعمال سبعا هل تنتظرون إلا فقرا منسيا أو غنى مطغيا أو مرضا مفسدا أو هرما مفندا أو موتا مجهزا أو الدجال فشر غائب ينتظر أو الساعة فالساعة أدهى وأمر " رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

93 (veya 94). Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Yedi (engelleyici) şey (gelme)den önce iyi işler yapmakta acele ediniz. Yoksa gerçekten siz, unutturan fakirlik, azdıran zenginlik, (her şeyi) bozup perişan eden hastalık, saçma–sapan konuşturan ihtiyarlık, ansızın geliveren ölüm, gelmesi beklenen şeylerin en şerlisi Deccâl, belâsı en müthiş ve en acı olan kıyametten başka bir şey mi beklediğinizi sanıyorsunuz?" Tirmizî, 2228 Tirmizi hasen dedi.

İsnadında Muhriz b. Harun metruk bir ravidir.

Ukayli bu hadisin başka bir yolla daha düzgün şekilde rivayet edildiğine işaret etmiştir. Lakin kastettiği rivayet Hakim'in Said el-Makburi yoluyla rivayeti olup, Said bunu ismini vermediği bir ravi yoluyla nakletmiştir. Hadis zayıftır.

4- Zayıf.

(200) عن ابن مسعود رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إن أول ما دخل النقص في بني إسرائيل أنه كان الرجل يلقى الرجل فيقول : يا هذا اتق الله ودع ما تصنع فإنه لا يحل لك ثم يلقاه من الغد وهو على حاله فلا يمنعه ذلك من أن يكون أكيله وشريبه وقعيده فلما فعلوا ذلك ضرب الله قلوب بعضهم ببعض " ثم قال : { لعن الذين كفروا من بني إسرائيل على لسنا داود وعيسى ابن مريم ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون ن كانوا لا يتناهون عن منكر فعلوه لبئس ما كانوا يفعلون ترى كثرا منهم يتولون الذين كفروا لبئس ما قدمت لهم أنفسهم } إلى قوله { فاسقون } [المائدة -] ثم قال : " كلا والله لتأمرن بالمعروف ولتنهون عن المنكر ولتأخذن على يد الظالم

ولتأطرنه على الحق أطرا ولتقصرنه على الحق قصرا أو ليضربن الله بقلوب بعضكم على بعض ثم ليلعنكم كما لعنهم " رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن .
هذا لفظ أبي داود ولفظ الترمذي قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لما وقعت بنو إسرائيل في المعاصي نهتهم علماؤهم فلم ينتهوا فجالسوهم في مجالسهم وواكلوهم وشاربوهم فضرب الله قلوب بعضهم ببعض ولعنهم على لسان داود وعيسى ابن مريم ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون " فجلس رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان متكئا فقال : " لا والذي نفسي بيده حتى تأطروهم على الحق أطرا " . قوله " تأطروهم " : أي تعطفوهم . " ولتقصرونه " : أي لتحبسنه .

200 (veya 198). İbni Mes'ûd *radıyallahu anh'*den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"İsrailoğulları arasında dinden sapma, ilk defa şöyle başladı: Bir adam bir başka adama rastlar ve: Bana baksana! Allah'dan kork ve yapmakta olduğun şeyi terk et. Çünkü bu sana helâl değildir, derdi. Ertesi gün, aynı işi yaparken o adamla tekrar karşılaşır ve kendisini yaptığı kötü işten nehyetmediği gibi, onunla yiyip içmekten ve birlikte olmaktan da çekinmezdi. Onlar böyle yapınca Allah Teâlâ kalblerini birbirine benzetti. Sonra Resûl-i Ekrem şu âyeti okudu:

"İsrâiloğullarından kâfir olanlar Dâvud'un ve Meryem oğlu İsâ'nın diliyle lânetlenmişlerdir. Bunun sebebi, baş kaldırmaları ve aşırı gitmeleriydi. Birbirlerinin yaptıkları fenalıklara mani olmuyorlardı. Yapmakta oldukları ne kötü idi! Onlardan çoğunun inkâr edenleri dost edindiklerini görürsün. Nefislerinin onlara âhiret hayatı için hazırladığı şeyler ne kötüdür! Allah onlara gazab etmiştir, onlar azab içinde temelli kalacaklardır. Eğer Allah'a Peygamber'e ve ona indirilen Kur'an'a inanmış olsalardı, onları dost edinmezlerdi, fakat onların çoğu yoldan çıkmış kimselerdir" (Mâide: 5/77–81).

Hz. Peygamber bu âyetleri okuduktan sonra şöyle buyurdu:

"Hayır, Allah'a yemin ederim ki, ya iyiliği emreder, kötülükten nehyeder, zâlimin elini tutup zulmüne mani olur, onu hakka döndürür ve hak üzerinde tutarsınız; ya da Allah Teâlâ kalblerinizi birbirine benzetir, sonra da İsrâiloğullarına lânet ettiği gibi size de lânet eder."

Yukarıdaki tercüme Ebû Dâvûd'un metnine aittir. Tirmizî'nin metninin tercümesi ise şöyledir:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"İsrâiloğulları günahlara daldıklarında, âlimleri onları nehyettiyse de onlar işledikleri günahları terketmediler. Bu defa âlimleri de onlarla birlikte oturdular, beraberce yediler, içtiler. Bunun üzerine Allah Teâlâ da onların kalplerini birbirine

benzetti. Dâvûd ve Meryem oğlu İsâ’nın diliyle onlara lânet etti. Bu onların isyan etmeleri ve haddi aşmaları sebebiyle idi.”

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yaslandığı yerden doğrulup oturarak:

“Hayır! Canımı elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, onları hakka boyun eğdirinceye kadar bu böyle devam edecektir” buyurdular. Ebû Dâvûd, 3774; Tirmizî, 3051.

Ebu Ubeyde b. Abdillah b. Mes’ud babasından işitmemiştir. Elbani rivayet yollarında ızdırap olduğunu Silsiletuz-Zaife’de (1105) açıklamıştır. Hadis zayıftır.

5- Zayıf.

(286) عن أم سلمة رضي الله عنه قالت : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " أيما امرأة ماتت وزوجها عنها راض دخلت الجنة " رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

286 (veya 288). Ümmü Seleme *radıyallahu anhâ*’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Kocasını memnun ederek ölen kadın cennetliktir.” Tirmizî, 1081. İbni Mâce, 1844

İsnadında iki meçhul ravi: Musavir el-Himyeri ve annesi vardır. Hadis zayıftır.

6- Zayıf.

(356) عن ميمون بن أبي شبيب رحمه الله أن عائشة رضي الله عنها مر بها سائل فأعطته كسرة ومر بها رجل عليه ثياب وهيئة فأقعدته فأكل فقيل لها في ذلك ؟ فقالت : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " أنزلوا الناس منازلهم " رواه أبو داود ، لكن قال : ميمون لم يدرك عائشة . وقد ذكره مسلم في أول صحيح تعليقا فقالت : وذكر عن عائشة رضي الله عنها قالت : أمرنا رسول الله صلى الله عليه وسلم أن ننزل الناس منازلهم ، وذكر الحاكم أبو عبد الله في كتابه " معرفة علوم الحديث " وقال : هو حديث صحيح .

356 (veya 357). Meymûn İbni Ebû Şebîb *rahimehullah*’dan rivâyet edilmiştir. Demiştir ki:

Birgün Hz. Âişe’ye bir dilenci geldi. Aişe *radıyallahu anhâ* ona bir parça ekmek verdi. Kılığı kıyâfeti düzgün bir başka adam geldi. Onu da sofraya oturtarak yemek ikram etti. Bu (farklı) davranışının sebebini soranlara Âişe şöyle cevap verdi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, ***“İnsanlara mevki, makam ve seviyelerine göre muamele ediniz”*** buyurmuştur. Ebû Dâvûd , 4202

Ebû Dâvûd, Meymûn İbni Ebû Şebîb’in Hz. Âişe ile görüşmediğini söylemektedir.

Müslim, *Sahîh*'inin baş kısmında (1/5) bu hadisi senedsiz olarak nakleder: Âişe *radıyallahu anhâ*'dan rivayet edildiğine göre **Resûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* bize "İnsanlara seviyelerine göre muamele etmemizi emretti**" demiştir.

Hâkim Ebû Abdullah bu hadisi *Ma'rifetü ulûmi'l–hadîs* adlı eserinde (217) nakletmiş ve "sahih" olduğunu söylemiştir

Rivayetin iki illeti vardır; isnadındaki kopukluk ve Hubeyb b. Ebi Sabit'in tedlisi.

Sehavi hadisin şahidleriyle hasen derecesinde olduğunu söylemiştir. Lakin onun getirdiği şahit rivayetlerle bu hadisin arasında anlam farklılıkları vardır.

Hakim muhtemelen hadisi Müslim'in nakletmesine aldanarak sahih demiştir. Fakat imam Müslim hadisin zayıflığına işarette bulunmuştur. Müslimin lafzı Beyhaki tarafından Şuabul İman'da (10561) Hatib tarafından el-Camiu'l-Ahlaki'r-Ravi 'de (804) rivayet edilmiştir. Bu rivayette de Ömer b. Mihrak'ın Aişe radıyallahu anhadan rivayetinin mürsel olduğu Beyhaki tarafından belirtilmiştir.

7- Zayıf.

(359) عن أنس رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " ما أكرم شاب شيخا لسنه إلا قيض الله له من يكرمه عند سنه " رواه الترمذي وقال : حديث غريب .

359 (veya 360). Enes İbni Mâlik *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Peygamber *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah Teâlâ, yaşından ötürü bir ihtiyara saygı gösteren gence, yaşlılığında hizmet edecek kimseler lutfeder." *Tirmizi 1945*

İsnadında iki zayıf ravi: Yezid b. Beyyan el-Ukaylî ve Ebur-Rahhal el-Ensari vardır. Hadis zayıftır

8- Zayıf.

(373) عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال ك استأذنت النبي صلى الله عليه وسلم في العمرة فأذن لي وقال : " لا تنسنا يا أخي من دعائك " فقال كلمة ما يسرني أن لي بها الدنيا . وفي رواية وقال : " أشركنا يا أخي في دعائك " . حديث ضعيف رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن صحيح .

373 (veya 374). Ömer İbnü'l–Hattâb *radıyallahu anh*'den şöyle dediği rivayet olunmuştur: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den umre yapmak için izin istedim, verdi ve:

“Sevgili kardeşim, bizi de duadan unutma!” buyurdu. Bu sözüyle Hz. Peygamber bana öyle bir şey söylemiş oldu ki, benim için dünyaya bedeldir.

Bir rivâyette Hz. Peygamber, *“**Sevgili kardeşim, bizi de duana ortak et!**”* buyurmuştur Ebû Dâvûd, 1498 Tirmizî, 110, 3562 İbni Mâce, 2894

İsnadında bulunan Asım b. Ubeydullah b. Asım el-Adevi’den dolayı hadis zayıftır.

9- Zayıf.

(408) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قرأ رسول الله صلى الله عليه وسلم { يومئذ تحدث أخبارها } [الزلزلة / 4] ثم قال : " أتدرون ما أخبارها ؟ قالوا : الله ورسوله أعلم ، قال : " فإن أخبارها أن تشهد على كل عبد وأمة بما عمل على ظهرها تقول : عملت كذا وكذا في يوم كذا وكذا فهذه أخبارها " رواه الترمذي وقال : حديث حسن صحيح .

408- (veya **409).** Ebû Hüreyre *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: *“**İşte o gün yer haberlerini söyler**”* (Zelzele: 99/4) âyetini okudu, sonra:

– *“**Yerin haberlerinin ne olduğunu biliyor musunuz?**”* diye sordu. Sahâbe:

– Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dediler. Hz. Peygamber:

– *“**Onun haberleri, her erkek ve kadının yeryüzünde neler yaptığına şâhitlik ederek, sen şu günde şöyle yapmıştın, demesidir. İşte yerin haberleri budur**”* buyurdu. Tirmizi 2429, 3353

İsnadında Yahya b. Ebi Süleyman el-Medeni zayıftır.

10-Zayıf.

(482) عن أبي عمرو ويقال : أبو عبد الله ويقال : أبو ليلى عثمان بن عفان رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " ليس لابن آدم حق في سوى هذه الخصال : بيت يسكنه وثوب يواري عورته وجلف خبز والماء " رواه الترمذي وقال : حديث صحيح .

482 (veya 483). Ebû Amr –ki Ebû Abdullah ve Ebû Leylâ da denilir– Osmân İbni Affân *radıyallahu anh’*den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

*“**Âdem oğlunun şunlar dışında bir hakkı yoktur: Oturacağı ev, bedenini örtecek elbise, yiyecek ekmek ile su koyacak kap**.” Tirmizi 2341*

İsnadında el-Hureys b. Es-Saib zayıf bir ravi olup israiliyat rivayet eder. Bu da onlardandır.

11- Zayıf.

(519) عن أسماء بنت يزيد رضي الله عنها قالت : كان كم قميص رسول الله صلى الله عليه وسلم إلى الرصغ . رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن .

519 (veya 520). Esmâ Binti Yezîd *radıyallahu anhâ* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in gömleğinin kolu bileğine kadardı. Ebu Davud 4027 Tirmizi 1765

İsnadında hakkında ihtilaf edilen bir ravi olan Şehr b. Havşeb vardır. Şehr b. Havşeb'in hıfzının kötü olduğu ve bazen yanıldığı belirtilmiştir.

12- Zayıf.

(578) عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : " بادروا بالأعمال سبعا هل تنتظرون إلا فقراً مُنسياً أو غنى مطغيا أو مرضا مفسدا أو هرما مفندا أو موتا مجهزا أو الدجال فشر غائب ينتظر أو الساعة فالساعة أدهى وأمر " رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

578 (veya 579) - Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Yedi (engelleyici) şey (gelme)den önce iyi işler yapmakta acele ediniz. Yoksa gerçekten siz, unutturan fakirlik, azdıran zenginlik, (her şeyi) bozup perişan eden hastalık, saçma–sapan konuşturan ihtiyarlık, ansızın geliveren ölüm, gelmesi beklenen şeylerin en şerlisi Deccâl, belâsı en müthiş ve en acı olan kıyametten başka bir şey mi beklediğinizi sanıyorsunuz?" Tirmizî, 2228 Tirmizi hasen dedi.

İsnadında Muhriz b. Harun metruk bir ravidir.

Ukayli bu hadisin başka bir yolla daha düzgün şekilde rivayet edildiğine işaret etmiştir. Lakin kastettiği rivayet Hakim'in Said el-Makburi yoluyla rivayeti olup, Said bunu ismini vermediği bir ravi yoluyla nakletmiştir. Hadis zayıftır.

13- Zayıf.

(596) عن عطية بن عروة السعدي الصحابي رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لا يبلغ العبد أن يكون من المتقين حتى يدع ما لا بأس به حذرا مما به بأس " . رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

596 (veya 597). Atıyye İbni Urve es–Sa'dî *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Bir kul günaha girerim korkusuyla, yapılması sakıncalı olmayan bazı şeylerden bile uzak durmadıkça, müttakîler derecesine çıkamaz." Tirmizi 2451 İbn Mace 4215

İsnadında Abdullah b. Yezid ed-Dımeşki zayıftır.

14- Zayıf.

(714) عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال ك قال استأذنت النبي صلى الله عليه وسلم في العمرة فأذن لي وقال : " لا تنسنا يا أخي من دعائك " فقال كلمة ما يسرني أن لي بها الدنيا . وفي رواية وقال : " أشركنا يا أخي في دعائك " . حديث ضعيف رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن صحيح .

714 veya 715. Ömer İbnü'l–Hattâb *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den umre yapmak için izin istedim. İzin verdi ve:

"Bizi duadan unutma, sevgili kardeşim!" buyurdu. Onun bu sözüne karşılık bana dünyayı verseler, bu kadar sevinmezdim.

Bir başka rivayete göre şöyle buyurdu:

"Sevgili kardeşim! Bizi de duana ortak et!" Ebû Dâvûd, 1498 Tirmizî, 110, 3562 İbni Mâce, 2894

İsnadında bulunan Asım b. Ubeydullah b. Asım el-Adevi'den dolayı hadis zayıftır.

15- Zayıf.

(732) عن أمية بن مخشي الصحابي رضي الله عنه قال : كان رسول الله صلى الله عليه وسلم جالسا ورجل يأكل فلم يسم الله حتى لم يبق من طعامه إلا لقمة فلما رفعها إلى فيه قال : بسم الله أوله وآخره فضحك النبي صلى الله عليه وسلم ثم قال : " ما زال الشيطان يأكل معه فلما ذكر اسم الله استقاء ما في بطنه " . رواه أبو داود والنسائي .

732 veya 733. Sahâbî Ümeyye İbni Mahşî *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanında birisi yemek yiyordu. Adam son lokmaya kadar besmele çekmedi. Son lokmayı ağzına götürürken "bismillâhi evvelehû ve âhirehû" (baştan sona bismillâh) dedi. Bunun üzerine Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* güldü ve şöyle buyurdu:

*“**Şeytan onunla birlikte yemek yiyordu. Adam besmele çekince, şeytan yediklerini kustu.**” Nesai Sünenul Kübra 6725 Amelul Yevm vel Leyl 282 Ebu Davud 3768*

İsnadında el-Musenna b. Abdirrahman el-Huzai meçhul olup hadis zayıftır.

16- Zayıf.

(758) عن ابن عباس رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لا تشربوا واحدا كشرب البعير ولكن اشربوا مثنى وثلاث وسموا إذا أنتم شربتم واحمدوا الله إذا أنتم رفعتم " . رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

758 veya 759. İbni Abbas *radıyallahu anh*ümâ’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

*“**Deve gibi bir nefeste içmeyin. İki, üç nefeste için. Bir şey içeceğiniz zaman besmele çekin; içtikten sonra da elhamdülillah deyin**.” Tirmizi 1886*

Yezid b. Sinan Ebu Ferve er-Rahavi zayıftır, şeyhi de meçhuldür.

17- Zayıf.

(790) عن أسماء بنت يزيد رضي الله عنها قالت : كان كم قميص رسول الله صلى الله عليه وسلم إلى الرسغ . رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن .

790 veya 791- Esmâ Binti Yezîd *radıyallahu anhâ* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in gömleğinin kolu bileğine kadardı. Ebu Davud 4027 Tirmizi 1765

İsnadında hakkında ihtialf edilen bir ravi olan Şehr b. Havşeb vardır. Şehr b. Havşeb’in hıfzının kötü olduğu ve bazen yanıldığı belirtilmiştir.

18-Zayıf.

(797) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : بينما رجل يصلي مسبل الإزار قال له رسول الله صلى الله عليه وسلم : " اذهب فتوضأ " فذهب فتوضأ ثم جاء فقال : " اذهب فتوضأ " فقال له رجل : يا رسول الله ما لك أمرته أن يتوضأ ثم سكت عنه ؟ قال : " إنه كان يصلي وهو مسبل إزاره وإن الله لا يقبل صلاة رجل مسبل " . رواه أبو داود بإسناد صحيح على شرط مسلم .

797 veya 798. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Bir adam, elbisesinin eteklerini yerde sürüyerek namaz kılıyordu. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ona:

– *“Git abdest al!”* buyurdu. O da gidip abdest alıp geldi. Hz. Peygamber ona tekrar:

– *“Git abdest al!”* diye emretti. Bunun üzerine orada bulunanlardan bir kişi:

– Yâ Resûlallah! Niçin ona abdest almasını emrettiniz de sonra sustunuz? diye sordu. Resûl–i Ekrem de:

– *“O, elbisesini yerde sürüyerek namaz kılıyordu. Şüphesiz ki Allah, elbisesinin eteğini yerde sürüyen kimsenin namazını kabul etmez”* buyurdular. Ebu Davud 638, 4086

İsnadında Ebu Cafer meçhuldür.

19- Zayıf.

(798) عن قيس بن بشر التغلبي قال : أخبرني أبي - وكان جليسا لأبي الدرداء - قال : كان بدمشق رجل من أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم يقال له ابن الحنظلية وكان رجلا متوحدا قلما يجالس الناس إنما هو صلاة فإذا فرغ فإنما هو تسبيح وتكبير حتى يأت أهله فمر بنا ونحن عند أبي الدرداء فقال له أبو الدرداء : كلمة تنفعنا ولا تضرك قال : بعث رسول الله صلى الله عليه وسلم سرية فقدمت فجاء رجل منهم فجلس في المجلس الذي يجلس فيه رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال لرجل إلى جنبه : لو رأيتنا حين التقينا نحن والعدو فحمل فلان وطعن فقال : خذها مني وأنا والغلام الغفاري كيف ترى في قوله ؟ قال : ما أراه إلا قد بطل أجره فسمع بذلك آخر فقال : ما أرى بذلك بأس فتنازعا حتى سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال : " سبحان الله ؟ لا بأس أن يؤجر ويحمد " فرأيت أبا الدرداء سر بذلك وجعل يرفع رأسه إليه ويقول : أأنت سمعت ذلك من رسول الله صلى الله عليه وسلم ؟ فيقول : نعم فما زال يعيد عليه حتى إني لأقول ليبركن على ركبتيه قال فمر بنا يوم آخر فقال له أبو الدرداء : كلمة تنفعنا ولا تضرك قال : قال لنا رسول الله صلى الله عليه وسلم : " المنفق على الخيل كالباسط يده بالصدقة لا يقبضها " ثم مر بنا يوما آخر فقال له أبو الدرداء : كلمة تنفعنا ولا تضرك قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " نعم الرجل خريم الأسدي لولا طول جمته وإسبال إزاره " فبلغ ذلك خريما فعجل فأخذ شفرة فقطع بها جمته إلى أذنيه ورفع إزاره إلى نصف ساقيه . ثم مر بنا يوما آخر فقال له أبو الدرداء : كلمة تنفعنا ولا تضرك قال : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " إنكم قادمون على إخوانكم فأصلحوا رحالكم وأصلحوا لباسكم حتى تكونوا كأنكم شامة في الناس فإن الله لا يحب الفحش ولا التفحش " رواه أبو داود بإسناد حسن إلا قيس بن بشر فاختلفوا في توثيقه وتضعيفه وقد روى له مسلم .

798 veya 799. Kays İbni Bişr et–Tağlibî şöyle demiştir: Bana, Ebü'd–Derdâ'nın arkadaşı olan babam haber verdi ve şöyle dedi:

Dımaşk'da, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ashâbından İbnü'l–Hanzaliyye denilen bir zat vardı. Bu adam yalnız başına yaşayan ve insanlarla çok az görüşen bir kimse idi. Hep namaz kılar, namazdan ayrılıp çoluk çocuğunun yanına giderken de tekbir ve tesbih ile meşgul olurdu. Biz Ebü'd–Derdâ'nın yanında otururken bu zat yanımıza uğradı. Ebü'd–Derdâ ona:

– Bize fayda sağlayacak, sana zararı dokunmayacak bir söz söyle dedi. İbnü'l–Hanzaliyye de şunları söyledi:

– Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir seriyye göndermiş, bir süre sonra seriyyeye katılanlar seferden dönmüşlerdi. Onların içinden bir asker gelip Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in oturduğu yere oturdu; yanındaki adama şöyle dedi:

– Düşmanla karşılaştığımız zaman bizi bir görmeliydin; filân kimse düşmana saldırdı, mızrağını sapladı ve:

– Al benden sana! Ben Gıfarlı delikanlıyım, dedi. Sen onun bu sözünü nasıl buluyorsun? diye sordu. Öbür adam:

– Benim kanaatim, o adamın bütün sevabının boşa gittiğidir, diye cevap verdi. Bu sözü işiten bir başkası:

– Bunda bir sakınca görmüyorum, dedi. Bunun üzerine ikisi münakaşa ettiler. Neticede olup biteni Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* duydu ve:

"Sübhânellah! Bu kişinin sevap kazanmasında ve övülmesinde bir sakınca yoktur!" buyurdu. Ben Ebü'd–Derdâ'nın buna sevindiğini ve başını kaldırıp adama:

– Sen bunu Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den bizzat kendin işittin mi? diye sorduğunu gördüm. Adam:

– Evet, bizzat işittim, dedi. Ebü'd–Derdâ adama aynı soruyu tekrar edip duruyordu. Hatta ben kendi kendime: Dizlerinin üzerine çökecek, diyordum. Babam sözlerine şöyle devam etti:

– İbnü'l–Hanzaliyye, başka bir gün yine yanımıza uğramıştı. Ebü'd–Derdâ bu defa ona:

– Bize fayda sağlayacak, sana zararı dokunmayacak bir söz söyle, dedi. O da şunu söyledi:

– Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bize şöyle buyurdu:

"Cihad için hazır tuttuğu atı yedirip içirip ona güzelce bakan kimse, sadaka vermek için elini açıp hiç kapatmayan kişi gibidir."

Bu zat, başka bir gün bize yine uğramıştı. Ebü'd–Derdâ yine ona:

– Bize fayda sağlayacak, sana zararı dokunmayacak bir söz söyle dedi. Bunun üzerine İbnü'l–Hanzaliyye şunları söyledi:

– Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Hüreym el–Üseydî ne iyi adamdır! Keşke zülüfleri ile elbisesinin eteklerini uzatmasaydı." Resûl–i Ekrem'in bu sözü Hüreym'e ulaşınca, hemen eline bir ustura alıp zülüflerini kulak memesi hizasından kesti; elbisesinin eteğini de baldırlarını örtecek şekilde kısalttı. İbnü'l–Hanzaliyye bir gün yine bize uğramıştı. Ebü'd–Derdâ kendisine:

– Bize fayda sağlayacak, sana da zararı olmayacak bir söz lutfetseniz, dedi. O da şu cevabı verdi:

– Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*' i şöyle buyururken işittim:

"Sizler kardeşlerinizin yanına varacaksınız; binek hayvanlarınızı düzene koyun, elbiselerinize çeki düzen veriniz ki, insanlar arasında yüzdeki güzellik timsali ben gibi olunuz. Çünkü Allah çirkin görünüşü ve kötü sözü sevmez." Ebu Davud 4089

Kays et-Tağlebi (veya es-Sa'lebi) bunu babasından rivayet etmiş olup babası Bişr meçhul bir ravidir. Buhari, Kays b. Bişr'in babasından rivayeti hakkında: "İkisi bilinmiyor" demiştir. Ebu Hatem ise: "Onun hadisinde sakınca görmem" demiştir. İbn Hibban da onu es-Sikat'ta zikreder. Bkz.: el-Cerh vet-Ta'dil (7/125) Mizanul İtidal (3/392) Tehzib (8/234) Nevevi, Muslim'in Kays'tan rivayette bulunduğunu söylediyse de onun dışında hiçbir muhaddisin Müslim'in ondan rivayette bulunduğunu söylediğini göremedim. İbn Hacer yalnızca Ebu Davud'un ondan rivayet ettiğini söylemiştir. Bkz.: Takrib (5562) Taberani (5/352) rivayetinde şu ibareyi nakletmiştir: "Hişam b. Sad'dan: Kınnesrin halkından kendisine Kays b. Bişr denilen dürüst birisi (raculi sıdkin) dedi ki:…"

20-Zayıf.

(830) عن حذيفة بن اليمان رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم لعن من جلس وسط الحلقة . رواه أبو داود بإسناد حسن .

وروى الترمذي عن أبي مجلز : أن رجلا قعد وسط حلقة فقال حذيفة : ملعون على لسان محمد صلى الله عليه وسلم - أو لعن على لسان محمد صلى الله عليه وسلم من جلس وسط الحلقة . قال الترمذي : حديث حسن صحيح .

830- veya **831.** Huzeyfe İbni Yemân *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* halka teşkil eden bir topluluğun ortasına oturan kimseye lânet etmiştir.

Tirmizî’nin Ebû Miclez’den rivayetine göre, bir adam gelip halkanın ortasına oturmuştu. Bunun üzerine Huzeyfe:

Halkanın ortasına oturan kimse, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in lisanıyla veya Allah tarafından Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in lisanıyla lânetlenmiştir, dedi. Ebu Davud 4826 Tirmizi 2753

İsnadında kopukluk vardır. Ebu Miclez’in ismi Lahık b. Humeyd olup İbn Main ve başkalarının da dediği gibi Huzeyfe radıyallahu anh’den işitmemiştir.

21-Zayıf.

(889) عن صفوان بن عسال رضي الله عنه قال : قال يهودي لصحابه اذهب بنا إلى هذا النبي فأتيا رسول الله صلى الله عليه وسلم فسألاه عن تسع آيات بينات فذكر الحديث إلى قوله : فقبلا يده ورجله وقالا : نشهد أنك نبي . رواه الترمذي وغيره بأسانيد صحيحة .

889- veya **891.** Safvân İbni Assâl *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Bir yahudi kendisi gibi yahudi olan arkadaşına:

– Gel şu peygambere gidelim, dedi. İkisi birlikte Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e geldiler ve müslümanlarla yahudiler arasında ortak olan dokuz kesin âyeti sordular. Peygamberimiz cevapladıktan sonra onun elini ve ayağını öperek:

– Şehâdet ederiz ki, sen gerçekten bir peygambersin, dediler. İbn Mace 3705 Tirmizi 2733, 3144

İsnadında bulunan Abdullah b. Selime el-Muradi zayıftır. Nesai hadisin münker olduğunu belirtmiştir. Ahmed, Şafii, Buhari ve başka muhakkikler de bu ravinin zayıf olduğunu belirtmişlerdir. Nevevi bu hadisin sahih isnadlarla rivayet edildiğini söylese de, Abdullah b. Selime tek kalmıştır. Hadis zayıftır.

22-Zayıf.

(890) عن ابن عمر رضي الله عنه قصة قال فيها : فدنونا من النبي صلى الله عليه وسلم فقبلنا يده . رواه أبو داود .

890 veya 892. İbni Ömer *radıyallahu anhümâ*, başından geçen bir olayı anlatırken şöyle dedi:

Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem*’e yaklaştık ve elini öptük. Ebu Davud 2647, 5223 Buhari Edebul Mufred 972 Tirmizi 1716 İbn Mace 3704

Yezid b. Ebi Ziyad el-Haşimi zayıftır. İbn Hacer et-Takrib’de dedi ki: “İhtiyarlayınca bunamış ve telkin kabul etmeye başlamıştır.

23-Zayıf.

(891) عن عائشة رضي الله عنها قالت : قدم زيد بن حارثة المدينة ورسول الله صلى الله عليه وسلم في بيتي فأتاه فقرع الباب فقام إليه النبي صلى الله عليه وسلم يجر ثوبه فاعتنقه وقبله . رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

891 veya 893. Âişe *radıyallahu anh*â şöyle demiştir:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* benim evimde iken Zeyd İbni Hârise Medîne'ye gelmişti. Sonra Resûl–i Ekrem'e gelip kapıyı çaldı. Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* de elbisesini sürüyerek ayağa kalktı, onu kucakladı ve öptü. Tirmizi 2732

Muhammed b. İshak müdellis olup bu rivayette tahdis sigasını tasrih etmemiştir.

24-Zayıf.

(912) عن عائشة رضي الله عنه قالت : رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو بالموت عنده قدح فيه ماء وهو يدخل يده في القدح ثم يمسح وجهه بالماء ثم يقول : " اللهم أعني على غمرات الموت أو سكرات الموت " . رواه الترمذي .

912 veya 914. Yine *Âişe radıyallahu anh*â şöyle demiştir:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i, ölüm döşeğinde, yanıbaşındaki su kabına elini daldırıp yüzüne sürerken gördüm. O, böyle yapıyor sonra da *"Allah'ım ölümün şiddet ve sıkıntılarına karşı bana yardım et"* diye dua ediyordu. Tirmizi 991 İbn Mace 1623

İsnadında Musa b. Sercis meçhuldür.

25-Zayıf.

(944) عن حصين بن وَحْوَح رضي الله عنه أن طلحة بن البراء بن عازب رضي الله عنهما مرض فأتاه النبي صلى الله عليه وسلم يعوده فقال : " إني لا أرى طلحة إلا قد حدث فيه الموت فآذنوني به وعجلوا به فإنه لا ينبغي لجيفة مسلم أن تحبس بين ظهراني أهله " . رواه أبو داود .

944 veya 946. Husayn İbni Vahvah *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Talha İbni'l–Berâ İbni'l–Âzib *radıyallahu anhümâ* hastalanmıştı. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* onu ziyarete geldi. (Çıkarken) şöyle buyurdu:

"Talha'ya ölümün yaklaştığını görüyorum. Ölecek olursa bana haber verin; techiz ve tekfini işinde elinizi çabuk tutun. Çünkü bir müslümanın cesedini ailesi yanında bekletmek uygun değildir." Ebu Davud 3159

Urve b. Said el-Ensari ve babası birer meçhul ravidir.

26- İmam Şafii'nin Kabirlerde Kuran Okumaya Dair Sözü Sabit Değildir.

(947) عن عمرو بن العاص رضي الله عنه قال : إذا دفنتموني فأقيموا حوا قبري قدر ما تنحر جزور ويقسم لحمها حتى أستأنس بكم واعلم ماذا أراجع به رسل ربي . رواه مسلم .
قال الشافعي رحمه الله : ويستحب أن يقرأ عنده شيء من القرآن وإن ختموا القرآن عنده كان حسنا .

947 veya 949. Amr İbni'l–Âs *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

"Beni kabrime defnettiğiniz zaman, bir deve kesip etini parçalayacak kadar mezarımın başında bekleyin ki, sizin varlığınızla yeni hayatıma alışma imkânı bulayım ve Rabbimin elçilerine vereceğim cevapları hazırlayayım." Müslim 173

Şafii rahimehullah dedi ki: Onun yanında kurandan bir şey okumak mustehap olur. Eğer onun yanında Kuran hatmedilirse güzel olur.

Bu söz Şafiinin değil, ashabının sözüdür. Bkz.: el-Mecmu 5/185

Şeyh Elbani rahimehullah der ki: "Şafii rahimehullah bunu nerede söylemiş bilmiyorum. Bu sözün ondan sabit olmasında bence büyük bir şüphe vardır. Onun mezhebine göre kıraatin sevabının hediye edilmesi mevtaya ulaşmaz. Nitekim Hafız İbn Kesir "Her insana ancak kendi gayretinin karşılığı vardır" ayetinin tefsirinde bunu nakletmiştir. Şeyhulislam İbn Teymiyye de bu sözün İmam Şafii'den sabit olmadığına "el-İktiza" isimli eserinde işaret etmiş ve şöyle demiştir: "Şafii'nin kendisinden bu meselede bir söz ezberlenmiş değildir. Zira bu ona göre bidattir. Malik dedi ki: Hiç kimsenin böyle bir şey yaptığını bilmiyoruz. Sahabe ve tabiin böyle yapmazlardı." Derim ki: Ahmed'in mezhebinde de böyledir. Ahkamul Cenaiz adlı kitabımda da tesbit ettiğim üzere kabirlere kıraat yoktur. Adı geçen kitabımda da tahkik ettiğim gibi Şeyhulislam İbn Teymiye'nin son sözü de budur."

27- Zayıf.

(1000) عن ابن عباس رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إن الذي ليس في جوفه شيء من القرآن كالبيت الخرب " . رواه الترمذي وقال : حديث حسن صحيح .

1000 veya 1002. İbni Abbâs *radıyallahu anhümâ*'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Kalbinde Kur’an’dan bir miktar bulunmayan kimse harap ev gibidir.” Darimi 3306 Tirmizi 2913

İsnadında Kabus b. Ebi Zabyan zayıftır.

28- Şaz.

(1021) عن أبي الدرداء رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : " من حفظ عشر آيات من أول سورة الكهف عصم من الدجال " . وفي رواية : " من آخر سورة الكهف " رواهما مسلم .

1021 veya 1023. Ebü’d–Derdâ *radıyallahu anh* ‘den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Kehf sûresi’nin başından on âyet ezberleyen kimse deccâlden korunmuş olur.” Müslim 1835

Bir rivayette: “Kehf sûresi’nin sonundan” buyrulmuştur.

Şeyh Elbani rahimehullah diyor ki: “İkinci rivayet (Kehf suresinin sonundan lafzı) şazdır. Silsiletu’l-Ahadisi’s-Sahiha (2651) da tahkik ettiğim üzere mahfuz olanı ilk rivayettir. Nevvas b. Seman radıyallahu anh’den gelen rivayet ona şahittir. Zira orada: “Sizden her kim ona yetişirse Kehf suresinin başlarından okusun” buyrulmuştur.”

29- Müdrec.

(1024) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " إن أمتي يدعون يوم القيامة غرا محجلين من آثار الوضوء فمن استطاع منكم أن يطيل غرته فليفعل " . متفق عليه

1026. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’i: *“Şüphesiz ki benim ümmetim, kıyamet gününde, abdest izlerinden dolayı yüzleri nurlu, elleri ve ayakları parlak olarak çağırılacaktır. Yüzünün nûrunu artırmaya gücü yeten kimse bunu yapsın”* buyururken işittim. (Buhari ve Müslim)

Şeyh Elbani rahimehullah dedi ki: “Gücü yeten kimse…” kısmı müdrectir. (yani Allah rasulünün ifadesi olmayıp hadise eklenmiştir.) nitekim Hafız (İbn Hacer) ve başkaları da bunu beyan etmişlerdir. Bkz.: el-İrva (94) Daife (1030)

30- Zayıf.

(1060) عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " إذا رأيتم الرجل يعتاد المساجد فاشهدوا له بالإيمان قال الله عز وجل { إنما يعمر مساجد الله من آمن بالله واليوم الآخر . . الآية } رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

1062. Ebû Saîd el–Hudrî *radıyallahu anh'*den rivayet edildiğine göre, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Mescidlere devam etmeyi alışkanlık haline getiren bir adamı gördüğünüz zaman, onun gerçek mü'min olduğuna şahitlik ediniz". Allah Taâlâ şöyle buyurur: "Allah'ın mescidlerini, ancak Allah'a ve âhiret gününe inanan, namazı kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başka kimseden korkmayanlar onarırlar. İşte onlar, doğru yolu bulanlardan olabilirler" (Tevbe: 9/18) Darimi 1223 Tirmizi 2617, 3093 İbn Mace 802

İsnadında Derrac Ebus Semh, Ebul Heysem'den rivayetinde zayıftır. Bu da o tür rivayetlerindendir.

31- Şaz.

(1094) عن عائشة رضي الله عنها قات : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إن الله وملائكته يصلون على ميامن الصفوف " رواه أبو داود بإسناد على شرط مسلم وفيه رجل مختلف في توثيقه

1096. Âişe *radıyallahu anhâ*'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Şüphesiz Allah safların sağ tarafında bulunanlara rahmet eder; melekleri de dua ederler." Ebu Davud 676 İbn Mace 1005

Şeyh Elbani dedi ki: "Beyhaki'nin dediği gibi mahfuz olan sadece: "…Saflarda olanlara salat ederler" lafzıdır. Bunu Mişkat'e yazdığım notlarda zikrettim ve Daifu Ebi Davud ile Sahihu Ebi Davud'da açıkladım."

32- İlk Kısmı zayıf.

(1096) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " وسطوا الإمام وسدوا الخلل " رواه أبو داود

1098. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"İmamı ortanıza alınız ve saflardaki boşlukları doldurunuz." Ebu Davud 681

İsnadında meçhul raviler vardır. Lakin ikinci kısmının şahitleri vardır. Yahya b. Beşir b. Hallad el-Ensari ve annesi Emetulvahid bintu Yamin meçhuldürler.

33- şaz.

(1121) عن علي بن أبي طالب رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم كان يصلي قبل العصر ركعتين . رواه أبو داود بإسناد صحيح .

1123. Ali İbni Ebû Tâlib radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem ikindi namazının farzından önce iki rek`at namaz kılardı. Ebu Davud 1272

Bu lafızla şazdır. Mahfuz olanı: "Dört rekat kılardı" şeklindekidir.

34- Merfuan zayıf, mevkufen sahih.

(1157) عن أبي بردة بن أبي موسى رضي الله عنه قال : قال عبد الله بن عمر رضي الله عنهما : أسمعت أباك يحدث عن رسول الله صلى الله عليه وسلم في شأن ساعة الجمعة ؟ قال : قلت : نعم سمعته يقول : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " هي ما بين أن يجلس الإمام إلى أن تقضى الصلاة " . رواه مسلم

1159. Ebû Bürde İbni Ebû Mûsâ el–Eş`arî *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Birgün Abdullah İbni Ömer *radıyallahu anhümâ* bana:

– Cuma günü duaların kabul edildiği zaman hakkında babanın Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den bir hadis rivayet ettiğini duydun mu? diye sordu. Ben de:

– Evet, duydum. Babam, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle buyururken işittiğini söyledi:

"O vakit, imamın minbere oturduğu andan namazın kılındığı zamana kadar olan süre içindedir." Müslim.

Merfu olarak zayıf, mevkuf olarak sahihtir. İmam Darakutni gibi imamlar sahih olanının bu sözün Ebu Musa radıyallahu anh'e ait olmasını ifade etmişlerdir.

35- Zayıf.

(1159) عن سعد بن أبي وقاص رضي الله عنه قال : خرجنا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم من مكة نريد المدينة فلما كنا قريبا من عزوراء نزل ثم رفع يديه فدعا الله ساعة ثم خر ساجدا فمكث طويلا ثم قام فرفع يديه ساعة ثم خر ساجدا - فعله ثلاثا - وقال : " إني سألت ربي وشفعت لأمتي فأعطاني ثلث أمتي فخررت ساجدا لربي شكرا ثم رفعت

رأسي فسألت ربي لأمتي فأعطاني ثلث أمتي فخررت ساجدا لربي شكرا ثم رفعت رأسي فسألت ربي لأمتي فأعطاني الثلث الأخير فخررت ساجدا لربي " رواه أبو داود .

1161. Sa`d İbni Ebû Vakkâs *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Bir gün Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber Medine'ye gitmek üzere Mekke'den yola çıkmıştık. Azverâ denen yere yaklaştığımızda Resûl–i Ekrem bineğinden indi. Sonra ellerini kaldırarak bir süre dua etti. Sonra secdeye kapandı, uzunca bir süre secdede kaldı. Tekrar ayağa kalktı, yine ellerini kaldırıp bir müddet dua etti. Sonra secdeye kapandı. Bunu üç defa tekrarladı. Buyurdu ki:

"Rabbimden dilekte bulundum ve ümmetim için şefaat niyaz ettim. O da ümmetimin üçte birini bana bağışladı. Ben de Rabbime şükretmek için secdeye kapandım. Sonra tekrar başımı kaldırıp Rabbimden ümmetimi bağışlamasını diledim; O da bana ümmetimin üçte birini bağışladı. Ben de bunun üzerine Rabbime şükür secdesine kapandım. Sonra tekrar başımı kaldırıp Rabbimden ümmetimi diledim; O da bana ümmetimin geri kalan üçte birini bağışladı. Ben de Rabbime şükretmek üzere secdeye kapandım." Ebu Davud 2775

İsnadında Musa b. Ya'kub ez-Zemai vardır. Onun ezberi kötüdür. Şeyhi Yahya b. El-Hasen b. Osman ise meçhul bir ravidir.

36- Şaz.

(1179) عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " إذا قام أحدكم من الليل فليفتتح الصلاة بركعتين خفيفتين " رواه مسلم .

1182. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Biriniz geceleyin kalktığında, önce gayet hafif iki rek'at namaz kılsın." Müslim.

Bu lafızla şazdır. Şeyh Elbani dedi ki: "Müslim dışındakiler bunu Ebu Hureyre radıyallahu anh'den merfuan, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in fiili olarak rivayet etmişlerdir. Doğrusu da budur. Fakat Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sözü olarak nakledilmesi, Daifu Ebi Davud'da tahkik ettiğim gibi şazdır."

37- Zayıf.

(1235) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " قال الله عز وجل : أحب عبادي إلي أعجلهم فطرا " رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

1238. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dedi ki:

“Allah Teâlâ şöyle buyurdu: Kullarımın bana en sevgili olanı, oruç açmakta acele davranandır." Tirmizi 700

İsnadında zayıf bir ravi olan Kurra b. Abdirrahman vardır. Onun hıfzı kötüdür. İbn Hibban: “Kurre onun lakabıdır. İsmi: Yahya’dır. Mısırlıların güvenilir ravilerindendir.” Dedi. Taberani (19/106) ve Temmam’ın Fevaid’inde (1023) Muhammed b. Velid ez-Zubeydi, Kurra’nın rivayetine mutabaat etmiştir. Lakin Zübeydi’den rivayette bulunan Mesleme b. Ali el-Huşeni metruk bir ravidir.

38- Zayıf.

(1248) عن مجيبة الباهلية عن أبيها أو عمها أنه أتى رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم انطلق فأتاه بعد سنة - وقد تغيرت حالته وهيئته - فقال : يا رسول الله أما تعرفني ؟ قال : " ومن أنت " قال : أنا الباهلي الذي جئتم عام الأول . قال : " فما غيرك وقد كنت حسن الهيئة " قال : ما أكلت طعاما منذ فارقتك إلا بليل . فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " عذبت نفسك " ثم قال : " صم شهر الصبر ويوما من كل شهر " قال : زدني قال : " صم من الحرم واترك صم من الحرم واترك صم من الحرم واترك " وقال بأصابعه الثلاث فضمها ثم أرسلها . رواه أبو داود . وشهر الصبر رمضان .

1251. Mücîbetü'l–Bâhiliyye, babasından (veya amcasından) naklen, babasının Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e elçi olarak gidip memleketine döndüğünü, bir yıl sonra –hali ve görünüşü oldukça değişmiş olarak– tekrar Hz. Peygamber'e gittiğini ve şöyle dediğini haber verdi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Beni tanıdınız mı? Hz. Peygamber:

– *"Sen kimsin? (tanımadım)"* buyurdu. Adam:

– Bir sene önce size gelmiş olan Bâhilîyim, dedi. Hz. Peygamber:

– *“Seni böylesine değiştiren nedir? Halbuki sen çok iyi görünüyordun”* buyurdu. Adam:

– Senden ayrıldığım günden beri, geceleri hariç, asla yemek yemedim, dedi. Bunun üzerine Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

– *"Kendine işkence etmişsin!"* buyurdu ve ilâve etti:

– *"Sabır ayı (ramaza)nı bütünüyle, diğer aylardan da birer günü oruçlu geçir."* Adam:

– Benim için bu sayıyı arttırınız. Zira benim gücüm bundan fazlasına yeter, dedi. Hz. Peygamber:

– *"O halde her aydan iki gün oruç tut!"* buyurdu. Adam:

– Daha arttırınız, dedi. Hz. Peygamber

– *"Peki, her aydan üç gün!"* buyurdu. Adam:

– Biraz daha arttırınız, dedi. Hz. Peygamber de:

– *"Haram aylarında (receb, zilkade, zilhicce ve muharrem) üç gün oruç tut, bırak; üç gün oruç tut, bırak; üç gün oruç tut, bırak."* buyurdu ve üç parmağını birleştirip bırakmak suretiyle de fiilen gösterdi. Ebu Davud 2428 İbn Mace 1741 Nesai Kübra 2743

Mucibetul Bahiliye meçhuledir.

39- Zayıf.

(1266) عن أم عمارة الأنصارية رضي الله عنها أن النبي صلى الله عليه وسلم دخل عليها فقدمت إليه طعاما فقال : " كلي " فقالت : إني صائمة فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إن الصائم تصلي عليه الملائكة إذا أكل عنده حتى يفرغوا " وربما قال : " حتى يشبعوا " رواه الترمذي وقال : حديث حسن

1269. Ümmü Umâre el–Ensâriyye *radıyallahu anhâ*'dan nakledildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* bir gün Ümmü Umâre'nin evini teşrif etti. O da hemen Resûl–i Ekrem'e yemek ikram etti. Hz. Peygamber:

– *"Buyur, sen de ye!"* teklifinde bulundu. Ümmü Umâre:

– Ben oruçluyum, dedi. Bunun üzerine Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Oruçlu bir kimsenin yanında yemek yiyenler yemeği bitirinceye kadar melekler o oruçluya dua ederler."

Hz. Peygamber bazan da *"Yemek yiyenler doyuncaya kadar…"* derdi. Darimi 1745, İbn Mace 1748, Tirmizi 785 Ebu Davud 786

Ravilerinden Leyla meçhuledir.

40- Zayıf.

(1335) عن عقبة بن عامر الجهني رضي الله عنه قال : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إن الله يدخل بالسهم الواحد ثلاثة نفر الجنة : صانعه يحتسب في صنعته الخير والرامي به ومنبله وارموا واركبوا وأن ترموا أحب إلي من أن تركبوا ومن ترك الرمي بعد ما علمه رغبة عنه فإنها نعمة تركها " أو قال : " كفرها " رواه أبو داود .

1338. Yine Ebû Hammâd Ukbe İbni Âmir *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah Teâlâ bir ok sebebiyle üç kimseyi cennete koyar: Hayır ve sevap umarak o oku yapan sanatkârı, bu oku Allah yolunda atanı, oku atana yardımcı olanı. Atıcılık ve binicilik öğreniniz. Atıcılık öğrenmeniz binicilik öğrenmenizden bana göre daha sevimlidir. Kim kendisine atıcılık öğretildikten sonra ondan yüz çevirirse, Allah'ın kendisine ihsan ettiği nimete karşı şükrünü terketmiş veya küfrân–ı nimet etmiş olur." Darimi 2405 İbn Mace 2811 Tirmizi 1637 Ebu Davud 2513 Nesai 6/28

Zayıftır. Sonundaki: "Atıcılığı terk eden…" kısmı sahihtir. Şeyh Elbaninin Zaifut-Tergib'de (821) dediği gibi isnadında cehalet ve ızdırap vardır.

41- Zayıf.

(1386) عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : " لن يشبع مؤمن من خير حتى يكون منتهاه إلى الجنة " رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

1389. Ebû Saîd el–Hudrî *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Mü'min, cennete girinceye kadar hiçbir hayıra doymaz." Tirmizi 2686

İsnadında Derrac Ebus Semh, Ebul Heysem'den rivayetinde zayıftır. Bu da o tür rivayetlerindendir.

42- Zayıf

(1394) عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " كل أمر ذي بال لا يبدأ فيه بالحمد الله فهو أقطع " حديث حسن رواه أبو داود وغيره .

1397. Yine Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah'a hamd ederek başlanmayan her önemli iş bereketsiz olur." İbn Mace 1894 Ebu Davud 4840

İsnadında bulunan Kurra b. Abdirrahman el-Meafiri münkerul hadistir. Taberani (13/416) başka bir zayıf yolla Muhammed b. El-Velid ez-Zubeydi' tarikiyle Kab b. Malik radıyallahu anh'den mutabisini rivayet etmiştir. Muhammed b. Kesir, Evzai'den, arada Kurre'yi zikretmeksizin Zühri tarikiyle rivayet etmiştir. Veki ise bunu Evzai – Kurre – Zühri yoluyla mürsel olarak rivayet eder. Rivayet bazı farklı lafızlarla da gelmişti. Hamd'in yerine bazen zikir, bazen salavat, bazen besmele zikredilmiş, akta' lafzının yerine de eczem ve ebter lafızları ile nakledilmiştir. Rivayetin metninde de ızdırap vardır.

43- Zayıf.

(1442) عن سعد بن أبي وقاص رضي الله عنه أنه دخل مع رسول الله صلى الله عليه وسلم على امرأة وبين يديها نوى - أو حصى - تسبح به فقال : " أخبرك بما هو أيسر عليك من هذا - أو أفضل - " فقال : " سبحان الله عدد ما خلق في السماء وسبحان الله عدد ما خلق في الأرض وسبحان الله عدد ما بين ذلك وسبحان الله عدد ما هو خالق والله أكبر مثل ذلك والحمد الله مثل ذلك ولا إله إلا الله مثل ذلك ولا حول ولا قوة إلا بالله مثل ذلك " رواه الترمذي وقال : حديث حسن

1445. Sa'd İbni Ebû Vakkâs *radıyallahu anh*'in rivayet ettiğine göre, kendisi bir gün Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile beraber, önündeki hurma çekirdekleriyle veya çakıl taşlarıyla tesbih çeken bir kadının yanına girdi. Peygamber *aleyhisselâm* kadına:

"Bundan daha kolayını –veya daha faziletlisini– sana haber vereyim mi?" diye sorduktan sonra şöyle buyurdu:

"Sübhânallahi adede mâ halaka fi's–semâi ve sübhânallahi adede mâ halaka fi'l–ard ve sübhânallahi adede mâ beyne zâlike ve sübhânallahi adede mâ hüve hâlik: Ben Allah'ı gökyüzünde yarattıkları sayısınca ulûhiyyetine yakışmayan sıfatlardan tenzîh ederim. Ben Allah'ı yeryüzünde yarattıkları sayısınca ulûhiyyetine yakışmayan sıfatlardan tenzîh ederim. Ben Allah'ı yerle gök arasında yarattıkları sayısınca ulûhiyetine yakışmayan sıfatlardan tenzîh ederim. Ben Allah'ı bundan sonra yaratacakları sayısınca ulûhiyyetine yakışmayan sıfatlardan tenzîh ederim, de. Allahü ekber'i de böyle, elhamdülillâh'ı da böyle, lâ ilâhe illallah'ı da böyle, lâ havle velâ kuvvete illâ billâh'ı da böyle söylersin." Ebu Davud 1500 Tirmizi 3568

İsnadında Huzeyme adlı ravi meçhuldür.

44- Zayıf.

(1487) عن عمران بن الحصين رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه وسلم علم أباه حصينا كلمتين يدعو بهما : " اللهم ألهمني رشدي وأعذني من شر نفسي " رواه الترمذي وقال : حديث حسن

1490. İmrân İbni Husayn *radıyallahu anhümâ*'dan rivayet edildiğine göre Resûl–i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem* onun babası Husayn'a dua etmesi için şu iki cümleyi öğretti:

"Allâhümme elhimnî rüşdî ve eiznî min şerri nefsî: Allahım! Beni senin doğru yoluna ilet! Nefsimin şerrinden beni koru!" Tirmizi 3483

Tirmizi hasen demiştir. Şeyh Elbani dedi ki: "Muhtemelen Tirmizinin bazı nüshalarında böyle geçmiştir. Ancak Bulak nüshasında "Hadisun Garibun" yani zayıf ibaresi vardır. İsnadına uygun olan ifade de budur. Zira isnadında hem kopukluk hem de zayıf ravi vardır. Özellikle İbn Hibban (2431) ve Ahmed'in (4/444) başka bir tarikten rivayetleri şu şekildedir:

“Allahumme kınî şerri nefsi ve eazzim ala rüşdi emri: Allahım! Nefsimin şerrinden beni koru, işimde rüşd üzere bana azim ver” Bunun isnadı Buhari ve Müslimin şartlarına göre sahihtir. Ahmed’in (4/217) diğer rivayetinde de şöyle gelir:

“Allahummeğfirli zenbi hatai ve amdi, Allahumme inni eştehdike li erşedi emri ve euzü bike min şerri nefsi: Allahım! Hata ile veya kasten işlediğim günahlarımı bağışla, işimin doğruluğu için seni şahit tutar ve nefsimin şerrinden sana sığınırım.” İsnadı ceyyiddir.”

45- Zayıf.

(1490) عن أبي الدرداء رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " كان من دعاء داود عليه الصلاة والسلام : اللهم إني أسألك حبك وحب من يحبك والعمل الذي يبلغني حبك اللهم اجعل حبك أحب إلي من نفسي وأهلي ومن الماء البارد : " رواه الترمذي وقال : حديث حسن

1493. Ebü’d–Derdâ *radıyallahu anh*’den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Dâvûd *aleyhisselâm* şöyle dua ederdi: *Allâhümme innî es’elüke hubbeke ve hubbe men yuhibbüke, ve’l–amele’llezî yübelligunî hubbeke. Allâhümmec‘al hubbeke ehabbe ileyye min nefsî ve ehlî ve mine’l–mâi’l–bârid: Allahım! Senden seni sevmeyi, seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine ulaştıracak amelleri sevmeyi dilerim. Allahım! Senin sevgini bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha ileri kıl!” Tirmizi 3490*

İsnadında Abdullah b. Rebia ed-Dımeşki adlı meçhul ravi vardır.

46- Zayıf.

(1493) عن ابن مسعود رضي الله عنه قال : كان من دعاء رسول الله صلى الله عليه وسلم : " اللهم إني أسألك موجبات رحمتك وعزائم مغفرتك والسلامة من كل إثم والغنيمة من كل بر والفوز بالجنة والنجاة من النار " رواه الحاكم أبو عبد الله وقال : حديث صحيح على شرط مسلم .

1496. İbn Mes‘ûd *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in dualarından biri şöyleydi:

“Allâhümme innî es’elüke mûcibâti rahmetike ve azâime mağfiretike ve’s–selâmete min külli ismin ve’l–ganîmete min külli birrin ve’l–fevze bi’l–cenneti ve’n–necâte mine’n–nâr: Allahım! Senin rahmetini kazandıracak, bağışlamanı sağlayacak işler yapmayı, her türlü günahtan uzak durmayı, bütün iyilikleri işlemeyi, cennete kavuşup cehennemden kurtulmayı nasip etmeni niyâz ediyorum.” Hakim 1/525

İsnadında bulunan Humeyd el-A’rac metruktur. İbn Ebi Şeybe (7/86) ve Tarihul Kebirde (3/6) Buhari başka bir tarikten yakın lafızla rivayet etmişlerdir.

47- Zayıf.

(1518) عن ابن عمر رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لا تكثروا الكلام بغير ذكر الله فإن كثرة الكلام بغير ذكر الله تعالى قسوة للقلب وإن أبعد الناس من الله القلب القاسي " رواه الترمذي

1521. İbn Ömer *radıyallahu anhümâ* "Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu" dedi:

"Allah'ı anmaksızın çok konuşmayın. Allah'ın zikri dışında çok söz söylemek, kalbi katılaştırır. Katı kalpli olanların ise, Allah'dan en uzak kimseler olduğu kesindir." Tirmizi 2411

İsnadında İbrahim b. Abdillah b. Hatıb meçhuldür. Doğrusu bu israiliyattan olup İsa aleyhisselama nispet edilmektedir.

48- zayıf.

(1539) عن ابن مسعود رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لا يبلغني أحد من أصحابي عن أحد شيئا فإني أحب أن أخرج إليكم وأنا سليم الصدر " رواه أبو داود والترمذي

1542. İbni Mes'ûd *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Ashâbımdan hiç kimse, bir diğeri hakkında hoşlanmayacağım bir şeyi bana ulaştırmasın. Zira ben, gönül huzuru ile sizin yanınıza çıkmak istiyorum." Tirmizi 3896 Ebu Davud 4860

İsnadında el-Velid b. Ebi Hişam meçhuldür.

49- Zayıf.

(1569) عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " إياكم والحسد فإن الحسد يأكل الحسنات كما تأكل النار الحطب " أو قال : " العشب " رواه أبو داود

1573. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Haset etmekten sakının. Zira, ateşin odunu (veya otları) yiyip bitirdiği gibi haset de iyilikleri yer bitirir." Ebu Davud 4903

İbrahim b. Ebi Useyd'in dedesi meçhuldür. Buhari "sahih değil" demiştir. İbn Bişran Emali'de (959) ve Hatib el-Kifaye'de (2/368) zayıf bir ravi olan Yezid er-Rakkaşi yoluyla Enes radıyallahu anh'den rivayet etmişlerdir.

50- Zayıf.

(1577) عن واثلة بن الأسقع رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لا تظهر الشماتة لأخيك فيرحمه الله ويبتليك " رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

1581. Vâsile İbni'l–Eskâ *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Kardeşinin uğradığı felâketi sevinçle karşılama! Allah onu rahmetiyle o felâketten kurtarır da seni derde uğratır." Tirmizi 2506

İsnadında el-Kasım b. Umeyye, Hafs b. Gıyas'tan münker hadisler rivayet eder. Bu da onlardan biridir. Ebu Sad el-Malini Erbaun Fi Şuyuhis-Sufiye'de (93) Hatib Tarihu Bağdat'ta (4/132) Ömer b. İsmail yoluyla Hafs b. Gıyas'tan rivayet etmiştir. Yahya b. Main Ömer b. İsmail'in yalancı olduğunu belirtmiştir. Bkz.: İbn Cevzi el-Mevduat (3/224) İbn Hibban Mecruhin (1/355)

51- Sahih.

(1626) عن أم سلمة رضي الله عنها قالت : كنت عند رسول الله صلى الله عليه وسلم وعنده ميمونة فأقبل ابن أم مكتوم وذلك بعد أن أمرنا بالحجاب فقال النبي صلى الله عليه وسلم : " احتجبا منه " فقلنا : يا رسول الله أليس هو أعمى لا يبصرنا ولا يعرفنا ؟ فقال النبي صلى الله عليه وسلم : " أفعمياوان أنتما ألستما تبصرانه ؟ " رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن صحيح .

1630. Ümmü Seleme *radıyallahu anhâ* şöyle dedi:

Ben Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanında bulunuyordum. Meymûne de vardı. İbni Ümmi Mektum çıkageldi. Bu olay, biz örtünmekle emrolunduktan sonra idi. Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* bize:

– *"Örtünün!"* buyurdu. Biz:

– O âmâ biri değil mi, Ey Allah'ın Resûlü? Bizi göremez, bilemez, dedik. Bunun üzerine Hz. Peygamber:

– *"Siz ikiniz de mi âmâsınız, onu görmüyor musunuz?"* buyurdu. Ebu Davud 4112 Tirmizi 2778

Elbani, isnadında Ümmü Seleme'nin azatlısı Nebhan meçhuldür diyerek zayıf saymıştır. İbn Hacer Nebhan'ın makbul bir ravi olduğunu söylemiştir. İbn Hibban onu es-Sikat'ta zikretmiş, Zehebi onun hakkında el-Kaşif'te (3/198) "güvenilir" demiştir.

Ebu Bekir eş-Şafii Gaylaniyyat (no:150) Ebu Ahmed el-Mutriz b. Muhammed – Vehb b. Hafs – Muhammed b. Süleyman – Mutemir b. Süleyman – babası – Ebu Osman – Usame isnadıyla rivayet etti. Vehb b. Hafs zayıf bir ravidir.

Nevevi Müslim şerhinde hadisin hasen olduğunu söylemiş ve mutemet bir delili olmadan bu hadisi yaralayanlara iltifat edilmez demiştir.

Hafız İbn Hacer Fethul Bari 9/337'de der ki: "Ümmü Seleme hadisi meşhurdur. Bunu sünen sahipleri Zühri – Nebhan Mevla Ümm Seleme – Ümm Seleme yoluyla kuvvetli bir isnad ile rivayet etmişlerdir. Bunu illetli görenlerin çoğu Zühri'nin Nebhan'dan rivayette tek kalmasını öne sürerler. Bu sıhhate zarar verecek bir illet değildir. Zira o, Zührinin tanıdığı ve Ümmü Seleme'nin mükatebi diye vasıfladığı bir kimsedir. Hiç kimse onu cerh etmemiştir. Rivayeti reddedilmez."

Rivayetin bir diğer şahidi: Aişe radıyallahu anha âmâ'dan örtünürdü. Ona; "O âmâ'dır seni görmez" denilince; "Lakin ben onu görüyorum" demiştir · Kayravani Muhtasarı Müdevvene (215) Neylül Evtar (6/125) İbni Hacer Telhisu Habir (1488) İbni Sad (8/178)

Daha geniş izah için Tesettürde Ölçüler kitabıma bakınız.

52- Sahih ligayrih.

(1641) عن علي رضي الله عنه قال : نهى رسول الله صلى الله عليه وسلم أن تحلق المرأة رأسها رواه النسائي .

1645. Ali *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kadının saçlarını tıraş etmesini, (saçlarını kökünden kestirmesini) yasakladı. Tirmizi 914 Nesai 8/130

İsnadında ızdırap vardır. Bezzar (2/89) bunu Osman radıyallahu anh'den zayıf bir isnad ile rivayet etmiştir. Bkz.: Elbani ed-Daife (678)

İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan şahidi: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: "Kadınlar saçlarını traş edemezler, sadece kısaltırlar." Hafız İbn Hacer Telhis'te (4/261) hasen, Elbani'de Sahihu Ebi Davud'da (1985) sahih demiştir.

53- Zayıf.

(1670) عن قبيصة بن المخارق رضي الله عنه قال : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " العيافة والطيرة والطرق من الجبت " رواه أبو داود بإسناد حسن

1674. Kabîsa İbni'l–Muhârık *radıyallahu anh*, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle buyururken dinledim, demiştir:

"Iyafe (Kuşları ürkütüp isimlerinden, seslerinden ve hareketlerinden mânalar çıkarmak), Tiyera (uğursuzluğa inanmak), Tark (taşları vurarak veya kum üzerine çizgiler çizerek geleceğe yönelik hükümler çıkarmak) Cibtten (bir çeşit sihir ve kehânet)tir." Ebu Davud 3907

İsnadında Hayyan b. Ebil A'la meçhuldür.

54- Zayıf.

(1677) عن عروة بن عامر رضي الله عنه قال : ذكرت الطيرة عند النبي صلى الله عليه وسلم فقال : " أحسنها الفأل ولا ترد مسلما فإذا رأى أحدكم ما يكره فليقل : اللهم لا يأتي بالحسنات إلا أنت ولا يدفع السيئات إلا أنت ولا حول ولا قوة إلا بك " حديث صحيح رواه أبو داود بإسناد صحيح

1681. Urve İbni Âmir *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzurunda uğursuzluktan söz edildi. Bunun üzerine:

"En güzeli hayra yormadır. Uğursuzluk, hiçbir müslümanı teşebbüsünden vazgeçirmesin. Herhangi biriniz hoşlanmadığı bir şey gördüğü zaman; "Allahım! İyilikleri sadece sen verirsin; kötülükleri yalnız sen giderirsin. Günahtan kaçacak güç, ibâdet edecek kuvvet ancak senin yardımınla kazanılabilir" diye dua etsin, buyurdu. Ebu Davud 3919

Urve b. Amir'in sahabeliğinde ihtilaf edilmiştir. Müdellis bir ravi olan Hubeyb b. Ebi Sabit bunu tedlis sigası olan an'ane ile rivayet etmiştir.

55- Zayıf.

(1722) عن جابر رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " لا يُسأل بوجه الله إلا الجنة " رواه أبو داود

1726. Câbir *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah'ın vechiyle sadece cennet istenilebilir." Ebu Davud 1671

İsnadındaki Süleyman b. Muaz et-Temimi zayıftır.

56- Zayıf.

(1755) عن أنس رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " إياك والالتفات في الصلاة فإن الالتفات في الصلاة هلكة فإن كان لا دب ففي التطوع لا في الفريضة " رواه الترمذي وقال : حديث حسن صحيح

1760. Enes *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Namazda sağa sola bakmaktan sakın. Çünkü namazda iken sağa sola bakmak helâk olmaya sebeptir. Sağa sola dönmekten kurtuluş yoksa, bari bu nâfilede olsun, farzda olmasın." Tirmizi 589

İsnadında Ali b. Zeyd b. Cüd'an zayıftır. Ayrıca Said b. Museyyeb Enes radıyallahu anh'den işitmemiştir.

57- Zayıf.

(1873) عن ابن عباس رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " من لزم الاستغفار جعل الله له من كل ضيق مخرجا ومن كل هم فرجا ورزقه من حيث لا يحتسب " رواه أبو داود

1877. İbni Abbâs *radıyallahu anhümâ*'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Bir kimse istiğfârı dilinden düşürmezse, Allah Teâlâ ona her darlıktan bir çıkış, her üzüntüden bir kurtuluş yolu gösterir ve ona beklemediği yerden rızık verir." Ebu Davud 1518 İbn Mace 3819

İsnadındaki el-Hakem b. Mus'ab meçhuldür.